

KYRKNYTT

Tidningen om

LIVSFRÅGOR OCH KRISTEN TRO

från Svenska kyrkan i Karlstad och Hammarö | www.kyrknytt.se

K R ANDLIGHET S T E N T R O

Nöjesreportern som gick till kyrkan

Sid 6

Buddistmunk hjälpte Berit att hitta hem

Sid 12

3

2014

Plocka ner en liten bit
av himlen.
Dela den med andra.
Andas tillsammans.
Se vad som händer.

Bild: Hans Kvarström/
universitetskyrkankarlstad.blogspot.se

I alla tider tycks människan ha trott på en verklighet bortom den synliga. Och trots att det moderna förnuftet länge gjort anspråk på att befria mänskligheten från mysteriet präglas vårt moderna samhälle av en mängd andliga strömningar.

Utmaningen för kyrkan blir därmed att försöka tala om Gud på ett relevant sätt i vår teknifierade, ekonomiserade, rationella men samtidigt andligt öppna tidsålder. En tid då alltfler säger "Jag tror inte på Gud. Men jag tror på något" och där längtan efter stillhet och tystnad växer.

IDETTA NUMMER försöker vi på olika sätt närma oss andlighet och kristen tro. Vi talar om mu-

siken som en väg till Gud, följer med Jonna – nöjesreporter på Aftonbladet – på kyrksöndag och pratar med ikonmålarskan Kjellaug Nordsjö som predikar med handen.

Dessutom intervjuar vi Berit von Scheven som berättar om hur hennes resa till Nepal också blev en inre resa tillbaka till de kristna rötterna och nu på nytt bland annat återupptäcker Bibelns berättelser.

Vi har provat vuxenundervisning i kristen tro och träffat Mikael Svanberg som valt att konfirmera sig som vuxen.

Vi tipsar också om olika evenemang i kyrkan för dig som säger dig tro på något och vill försöka följa din inre längtan. ●

Att försöka tala om GUD

CECILIA HARDESTAM

ansvarig utgivare
och redaktör

KYRKNYTT

Karlstads pastorat
Västra Kyrkogatan 5
652 24 Karlstad
www.kyrknytt.se

ansvarig utgivare och redaktör
Cecilia Hardestam 054-14 15 32
cecilia.hardestam@svenskakyrkan.se

grafisk form
Maria K-Back, Whiter Shade

tryck
LÖWEX Trycksaker AB, Växjö
ISSN 2001-6212

Svenska kyrkan

Dansa med Gud?

VILL DU PROVA en gudstjänst där kroppen är med och vi tillsammans rör oss i cirklar in mot mysteriet? Kom till Norrstrands kyrka söndagarna 28/9, 26/10 eller 30/11 kl 19. Inga förkunskaper krävs!

Varje måndag under terminerna dansar vi också med enkla steg i Domkyrkan kl 19-20.30.

I allhelgonatid, lördag 25/10 kl 10-17, lär vi oss en mängd danser där glädjen och sorgen går hand i hand. Kursdagen hålls i Acksjöns kapell i Mariebergsskogen och leds av danspedagog Pia Rosén. ●

ANMÄL DIG senast 18/10 till cecilia.hardestam@svenskakyrkan.se eller 054-14 15 32.

MUSIK

som berör.

Eller stör.

TILLSAMMANS LYSSNAR VI på musik av svenska kompositörer och samtalar sedan utifrån våra upplevelser.

TID: Torsdagar jämna veckor kl 13.30-16

PLATS: Västerstrandskyrkan

Etiska pubar

SAMTAL KRING MIGRATION under ledning av Kristin Mickelsen.

TID: Torsdag 16/10 kl 18

SAMTAL KRING PROJEKTET "Med hjärtat i Sunne" och civilt åtagande kring flyktingmottagande.

TID: Torsdag 13/11 kl 18

PLATS: Svenska Migrationscentret, Residenset

Fri entré, men boka plats och ev mat på 054-671 51 00.

Hagberg & Heberlein

I BÖRJAN AV SOMMAREN höll Svenska kyrkan en stor fest i Karlstad. En av kvällarna samtalade biskop Esbjörn Hagberg med artisten Dogge Doggelito om livet. Bland annat talade de om hur musiken kan vara en väg till Gud (mer om det på nästa uppslag).

Den 3/11 slår sig biskopen åter ner för samtal. Denna gång med författaren Ann Heberlein.

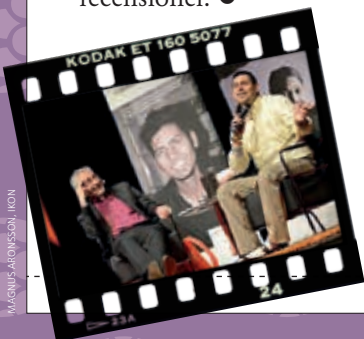
Samtalet har rubriken Om att vara människa och kommer att kretsa kring Ann Heberleins bok *Etik – människa, moral och mening*, en bok som fått fina recensioner. ●

TID: Måndag 3/11 kl 18.30

PLATS: Arenan, bibliotekshuset

ENTRÉ: 150 kr

Världen i Grava

VÄLKOMMEN TILL ÖPPET HUS i Grava församlingshem med fokus på Bibelns uppdrag "Du ska älska din nästa som dig själv". Bland annat ges en guide till världsreligionerna kl 19, "Gud har 99 namn".

Dessutom Världens café, tipspromenad och tävlingar, fotoutställning, information om fairtrade, internationellt arbete och vad vi kan göra för att bidra till en bättre värld. ●

TID: 19/11 kl 16.30-20.30

Musiken kan beskrivas som ett andligt språk. Den sätter oss i kontakt både med vårt inre och något större, gränsöverskridande. Därför är det kanske inte så konstigt att Gud ständigt dyker upp bland tonerna.

----- text MAGNUS SUNDELL -----

”VARIFRÅN KOMMER MUSIKEN?” I ett sommarprogram i P1 ställde regissören Ingmar Bergman en gång denna fråga till lyssnarna. Brevsvaren blev många. Hade hiphopartisten Dogge Doggelito svarat hade han kanske gjort det med samma ord som i sitt samtal med biskop Esbjörn Hagberg vid Svenska kyrkans ”Världens fest” i Karlstad i maj: ”Musik är det sista Gud lämnade kvar av paradiset.”

Gud och musik hör ihop. Därför är det lätt skriva om Gud i musiken. Och svårt. För var slutar musiken och var börjar Gud?

De konstnärliga uttryckssätten ligger överlag nära det vi brukar kalla andlighet. Konstnärligt skapandet handlar om att utforska olika gränsland och det som finns såväl inom som bortom oss själva.

Det finns en dimension av religiös tro som har mycket gemensamt med fantasin: konsten att föreställa sig sådant som inte syns och som är svårt att beskriva med exakta termer. Därför lämpar sig den konstnärliga kreativiteten synnerligen väl för ett andligt och existentiellt utforskande.

När det sedan kommer till musik blir kopplingen närmast självklar. Musiken har kanske mer än andra konstarter kvalitéer som inte låter sig beskrivas annat än i andliga termer. Det är ingen slump att musiken ofta har en given plats inom olika religioner, där den kopplas till såväl tillbedjan och extas som till meditation och själavård.

Att musiker och artister tror på Gud är en sak. Att de väljer att uttrycka det i sin musik likaså. Men helt oavsett detta är musik i sig något andligt, något transcendent. Det vill säga: något som överskrider våra föreställningar och sätter oss i kontakt med en annan dimension. En kraft som i vissa stunder förmedlar något slags ”närvaro” – som många väljer att definiera i andliga termer.

Så Dogge är inte ensam om att se musiken som ett gudsbevis.

Ofta är det den klassiska musiken som lyfts fram när det gäller kopplingen mellan musik och Gud. Det finns till exempel mycket skrivet kring kompositören Johann Sebastian Bachs förmåga att spegla en andlig dimension. Bach brukar ibland kallas ”den femte evangelisten”, det vill säga: jämbördig med Matteus, Markus, Lukas och Johannes som skrivit Bibelns fyra evangelier.

I sin bok *Tocatta* skriver författaren och religionspsykologen Owe Wikström: ”Bach är kanske den musiker som med störst integritet och intensitet öppnat dörrar till en andlig värld.”

SAMMA FROMMA OCH FINA ORD används inte lika ofta för att beskriva rockmusiken. Den kallades länge för djävulens musik. Något rockens pionjärer nog egentligen inte hade så mycket emot. Att flera av dem – som Elvis Presley och Jerry Lee Lewis – var troende kristna och även släppte gospelskivor var en annan sak. Det var två åtskilda spår, såväl i deras egna liv som i publikens. En uppdelning mellan andligt och världsligt, Gud och djävul, som ofta blev komplicerad och gav upphov till inre konflikter.

När popmusiken sedan slog igenom på 1960-talet fanns det stora skillnader i hur artisterna förhöll sig till Gud och religion, men det var inga stora teman i musiken. I samband med hippierörelsen ökade intresset för österländsk religion drastiskt bland dåtidens pop- och rockmusiker – men även för kristendom, genom den så kallade Jesusrörelsen. Något som också tog sig uttryck i musiken.

Från 1970-talet och framåt har försöken att dela upp musik i god

och ond, andlig och världslig, alltmer tystnat och ersatts av insikten att hur vi uppfattar musik främst är en fråga om tycke och smak, vana och intresse. Vi hör och upplever olika saker i musiken. Beskrivningen av musik som ett andligt språk har därför inget med musikstil att göra. Idag hörs rock, metal, hiphop och housemusik i kyrkor – och det sjungs om Gud till all möjlig musik på den kommersiella musikvärdens olika scener.

HUR SER DET DÅ UT I SVERIGE? Även om många svenska musiker och artister också definierar musik som något andligt, har det inte alltid varit okej att därifrån ta steget till att sjunga om Gud i svensk pop- och rockmusik. Något eller några decennier tillbaka definierades att vara religiös eller kristen som något väldigt icke-coolt och icke-rockigt. Längre fanns det överseende åt Thomas Di Levas andliga budskap, även om musiken hyllades. Så är det inte riktigt längre.

Vi har under en tid sett hur det alltmer sekulariserade Sverige även börjat tappa en del gamla fördomar om religion, kyrka och troende. Samtidigt har Sverige blivit alltmer mångkulturellt och mångreligiöst på grund av invandringen och globaliseringen. Tillsammans gör detta att det idag finns en ny öppenhet för religion och andlighet i vårt land, särskilt hos unga människor.

De senaste åren har en rad svenska artister med rötter i kyrkan tagit plats på den svenska musikscenen – för att också sjunga om Gud och tro. Tomas Andersson Wij, Anna Stadling, Ola Salo, Jonathan Johansson, David Åhlén, Jennie Abrahamson, Irma Schultz Keller för att nämna några. Även om alla inte fortfarande är aktiva i en kyrka, säger sig många ha kvar en tro och ser det som självklart att det även tar sig uttryck i musiken.

EN SVENSK MUSIKSCEN där Gud alltid varit mer eller mindre självklar är hiphopen. Detta speglades tydligt vid Grammisgalan i våras, där de hiphopartister som vann utmärkelser med största självklarhet i sina tal tackade Gud. En självklarhet som bekräftas av Dogge Doggelito och som han menar har med musikens ursprungsmiljö att göra:

– I förorten tror alla på Gud. De som bor där kommer från så många olika länder och kulturer där religioner och olika gudar är en del av vardagen. Men i Sverige, utanför förorten, där är det annorlunda, där är det ofta något konstigt att tro.

– Jag är kristen och har alltid trott, Gud har alltid funnits med i mitt liv. Det har aldrig varit nåt konstigt.

Dogge har börjat studera teologi för att skaffa sig mer kunskap om Bibeln och kristendomen. Han ser kyrkan som en viktig samlingsplats, men den är egentligen inte så viktig för honom personligen, säger han:

– Jag tror inte att Gud bor i kyrkan, även om han är närvarande där. Guds rike finns inom mig, som Jesus sa.

Därmed är vi tillbaka i det inre. I allt det där vi bär inom oss: känslor, tankar, hemliga rum. Själen. Hjärtat. Dit in kan musiken nå. Musiken kan också hjälpa oss att uttrycka det som finns därinne. Ibland beskrivs musikens väg som att den går från hjärta till hjärta. En bild som lika gärna kunde vara hämtad från Bibelns och kyrkans värld och där beskriva människans relation med Gud.

Därmed är vi också tillbaka till den där svåra frågan: Var slutar musiken och var börjar Gud? ●

Har dagens kyrka något att ge nutidsmänniskan?

28-åriga Karlstadstjejen Jonna Säll, nöjesreporter på Aftonbladet, stängde av mobilen och undersökte saken.

----- text JONNA SÄLL bild ØYVIND LUND -----

Senast denna exvärmlänning besökte en kyrka var i samband med en julotta för några år sedan, innan dess vid ett bröllop. Det är inte så att jag inte tycker om att vara här, det har helt enkelt bara inte blivit av. Man skulle kunna kalla det en chockstart, för nu befinner jag mig på plats för att medverka under en kyrksöndag. En heldag i Norrstrands kyrka – så långt ifrån mitt vanliga journalistiska bevakningsområde, som nöjesreporter på Sveriges största tidning, man bara kan komma.

Från att jaga rockikoner som Iron Maiden och Kiss, hänga med David Hasselhoff, bevaka Melodifestivalen, premiärer, tv-galor och prinsessbröllop ska jag nu utforska mitt inre tillsammans med, för mig, okända människor.

INORRSTRANDS KYRKA krävs ingen större vinkling, här krävs bara en dag i stillhet, ingen jakt efter nyheter eller snokande efter en potentiell story. På de stora portarna vid ingången till kyrkan finns däremot en uppmaning, ett tydligt direktiv – man får inte ha mobilen påslagen. Jag minns inte längre när jag stängde av min mobil senast.

Klockan elva ringer kyrkklockorna för gudstjänst och dagen drar igång. Det är en söndag tänkt för fördjupning i den kristna tron, en söndag ämnad för att utforska sitt kall, lyssna på gudstjänster, testa pilgrimsvandring, meditation och gå in i tystnad ett antal timmar.

”Herden är den som vårdar och tar hand om sina får. Han skyddar dem mot vilddjur och han synliggör dem. Varje får är oersättligt” predikar prästen Niklas Grahn.

Tillsammans sjunger vi psalmer och ber om mod och handlingskraft. Det kan vara första gången jag ber i en kyrka.

Något kyrkkaffe som man vanligtvis förknippar med söndagsgudstjänst blir det inte, i stället bjuds det på lunch. I samband med att maten intas uppstår ett sorl som bara blir till på platser där folk känner sig trygga att prata öppet och fritt, som vid en släktmiddag. Jag sätter mig bredvid en kvinna ungefär dubbelt så gammal som jag. Det visar sig att vi har mycket att tala om – livsförändringar, pension,

arbete och hundar.

Under eftermiddagen är det dags för den största utmaningen för min egen del – att vara tyst i ett antal timmar. Alla tilldelas varsin bönepall och instrueras i hur den kan användas som ett hjälpredskap under meditationsstunden. Det är lite trixigt att få till sittställningen, men när benen är på plats och ögonen slutna börjar prästen Boel-Marie Lennarsdotter och diakon Margit Henriksson högt läsa samma bibeltext om och om igen. Det kallas gudomlig läsning, man ska lyssna noga och försöka leta efter något i texten man fastnar för. Det blir ett sätt att byta fokus, glömma allt runt omkring: tankar på disken hemma, räkningar och arbete skingras. Nu är det texten som står i fokus och bara den.

Men allt går inte riktigt som planerat. När Boel-Marie läser om hur den blinde tiggaren Bartimeus säger till Jesus att han vill ha synen tillbaka smäller det till i kyrkan – strömmen går. En propp har gått eller, enligt somliga, ett tecken?

EFTER MEDITATIONSSTUNDEN går alla deltagare, majoriteten kvinnor, in i tystnad. Var och en gör det på sitt eget sätt. En del läser, några målar, andra skriver medan ett fåtal sitter kvar på sina bönepallar inne i kyrkan. Att se flera människor sittandes alldeles intill varandra utan att prata, helt tysta blir nästan onaturligt. Nyss satt det ett tiotal människor på ungefär samma plats talandes, nu är det bara tystnad. Det är konstigt att sitta bredvid en människa och inte säga någonting, det känns underligt.

Fotografen som ska fota till den här texten anländer under min tysta stund, vi hälsar och vips har jag brutit tystnaden. För egen del kändes stunden ganska lång, men i praktiken varade den bara i någon timme, andra deltagare höll den uppemot tre timmar. Det är möjligt att de kom lite längre i sin inre resa än vad jag gjorde.

Längre fram under eftermiddag, när alla åter börjat tala, anländer biskopsadjunkt Åse Lindberg för att berätta om sitt kall och vad som gjort att hon hamnat där hon är i dag.

Samtidigt får vi åhörare reflektera över vad som är vårt kall. Åse förklarar att det inte behöver ha med religion att göra utan kan vara ”något som man brinner för, något som ger dig något tillbaka”. För Åses egen del var det religionen i kombination med viljan att hjälpa andra, vilket tagit henne på resor tvärs över jordklotet. För min egen del skulle det kunna vara journalistiken. Att träffa människor, lyssna på deras berättelser och sedan gestalta ett livsöde i begränsat antal tecken.

Vi får i uppgift att vända oss till personen intill och lyssna och berätta om hur vi fann religionen och kyrkan. De flesta berättelserna visar sig handla om tillfälligheter, en mängd pusselbitar som fallit på plats. Själv har jag inte så mycket att säga, det här är ju första gången som jag är i kyrkan på det här sättet, men kanske är det här en del av mitt pussel, min första bit? Diskussionen får mig i alla fall att reflektera över om så är fallet.

Kvällen avslutas med ännu en gudstjänst, och nattvard. Jag känner att jag börjar få lite rutin, tittar på väggen intill altaret och lägger snöret på rätt plats i psalmboken. Denna gång har jag mer tid att lyssna på vad som sägs.

Det bli många första gånger för mig denna dag. En kvinna instruerar i hur man mediterar på en bönepall, upplevelsen av att bara sitta stilla och lyssna till en gudomlig text och känna hur tiden rinner i väg. En annan kvinna förklarar hur nattvarden går till. Efter viss oro kring hur hygieniskt det är att låta alla dricka ur samma glas vin, upptäcker jag med en lättadens suck att man faktiskt bara doppar oblaten i vinet. En tredje person visar sig också vara med för första gången och är lika undrande som jag över hur dagen ska gå till, men vi hjälps åt.

Det finns uppenbarligen inget att oroa sig över, i alla fall inte denna dag. Vassa armbågar, stress och dömande blickar som existerar i min vardag verkar inte finnas här. Det bjuds på mat, instruktioner kring hur man pilgrimsvandrar och föreläsningar – men ingen kräver något tillbaka i gengäld. Det är ganska fantastiskt, och samtidigt väldigt ovant.

VID DAGENS SLUT sätter jag på mobilen och ser en mängd missade samtal och ett dussin nya meddelanden. Men i stället för att ringa upp ägnar jag hemresan åt att fundera över mitt kall. För det behöver ju, som biskopsadjunkt Åse Lindberg sa, inte vara något jättestort eller komplicerat. I slutändan kan det handla om något så enkelt som att få till den perfekta crème brûlée, att kunna genomföra det där maratonloppet på under fyra timmar, eller helt enkelt att skriva en text. ●

Nöjesreporter Jonna Säll
bytte utelivet i storstaden
mot en stilla dag i kyrkan.

Avkoppling i en uppkopplad värld

”... ingen kräver något...”

Precis som många andra kyrkor står Norrstrands kyrka inför utmaningen att locka nya besökare, deltagare och aktiva. Är aktivitetsfyllda söndagar en lösning?

– **DET HANDLAR OM ATT ÅTERERÖVRA SÖNDAGARNA**, konstaterar prästen Niklas Grahn.

– Det finns många människor som inte har så stark koppling till kyrkan men en längtan och ett stort intresse av att lära sig mer om kristen tro.

Satsningen på kyrksöndagarna kan kanske bli en lösning hoppas han – något som väcker nyfikenhet, blir en fördjupning och lockar nya besökare.

– Att kunna ägna en hel dag åt fördjupning är den röda tråden. Kyrksöndagarna är tänkta att bli fördjupande dagar, precis som tanken var från början inom den kristna tron.

Heldagarna i Norrstrand innehåller lunch, middag, gudstjänster, egen tid och aktiviteter av olika slag. Tanken är att hitta en rytm med något så när återkommande kyrksöndagar fyllda av olika inslag, det ska finnas en bredd och passa så många som möjligt. Den som vill ska kunna vara med på allt, den som inte vill det kan vara med en stund och sedan gå hem för att komma tillbaka senare under kvällen.

En heldag i kyrkan. Eller en stund.

----- text JONNA SÄLL bild ØYVIND LUND -----

Att gå till sig själv. Pilgrimsvandring ger möjlighet till lugn och eftertanke.

– Den här gången är tanken att presentera pilgrimsvandring och retreat. Att få smaka på tystnaden i några timmar och se vad det är. Sen kanske man kan utveckla och ha mer regelbundna vandringar, om intresset finns för det. Karlstad är ju fint att vandra i, säger prästen Boel-Marie Lennartsdotter som kom med idén att anordna en retreatdag.

Till vardags ansvarar hon för retreatverksamheten vid Kumlafängelset men har nu, tillsammans med diakon Margit Henriksson, fått fria tyglar att arrangera dagen i Norrstrands kyrka.

Framöver kan eftermiddagarna ha olika teman och utföranden beroende på vilka som håller i dem. Även om pilgrimsvandring och tid för tystnad står på schemat denna gång, kan nästa kyrksöndag bjuda på något helt annat.

– Det här är egentligen inte vad jag menar med retreat utan mer ”smaka på”. Många säger att de inte kan vara tysta i en timme, nu får de en chans att testa, säger Boel-Marie, van att hålla i retreat som kan pågå i veckor.

Hon menar att en retreat kan vara ett sätt att komma underfund med sig själv.

– Tycker du om vatten, sjö, hav? När det ligger så där spegelblankt och alldeles stilla. Så tänker jag att man ska kunna känna inombords, så stilla ska det vara i själen. Det är då jag ser vad som händer. När det är stilla ser jag varje fisk som hoppar, och stenarna på botten. Det är då man märker sitt inre, vad som stör en, vad som händer i kroppen. Men ibland stormar havet, precis som själen, då kan stillheten i exempelvis en retreat ta fram problemen i ljuset, förklarar hon.

Varken Niklas Grahn eller Boel-Marie Lennartsdotter är främmande för att det kan bli fler och längre retreat på sikt, om intresse finns.

– Det är mycket värdefullt att jobba med sig själv och närma sig livsfrågorna. Intagna som varit med på retreat kan säga ”jag har aldrig reflekterat, eller pratat livsfrågor, det är aldrig någon som sagt att jag levt fel, nu får jag äntligen prata om djupare saker”. Det kan vara vuxna män som är 45 år, säger Boel-Marie om sitt arbete vid Kumlas fängelse.

NIKLAS GRAHN ÄR NÖJD med uppslutningen och det intresse dagen väckt hos medlemmarna. Retreatdagens 16 deltagarplatser blev snabbt fullbokade.

– Det är inte svårt att slå på trumman och samla massa folk – men det har inte varit syftet här. Det som ska bära på sikt måste inte alltid börja stort. Meningen är inte att det ska vara så packat i Norrstrands kyrka att folk inte kommer in, men vi vill att fler ska komma hit för att upptäcka och kunna fördjupa sig i tron, säger han. ●

En lightversion av judendomen?

----- text SÖREN DALEVI bild PER HARDESTAM -----

Hej Sören!

Jag undrar varför Jesus måste komma och skapa en ny religion?

Bästa hälsningar,

Marie

Ja, man kan fråga sig varför kristendomen blev en egen religion! Den började ju som en judisk reformrörelse, startad av en jude med tolv judiska lärjungar.

Läser man evangelierna noga så ser man till exempel att Jesus var judisk bönemantel (Markus 6:56/Matteus 9:20) på samma sätt som judar än idag bär bönemantlar, så kallade tallit. Och vi kan ge oss den på att han generellt följde judiska matlagningar – inga räkcocktails eller skinkmackor där inte.

Jesus presenteras således många gånger som en typisk jude, någon som primärt vänder sig till judar. Faktum är att han till en början inte ens ville ha med icke-judar att göra (Matteus 15:21ff).

Men trots detta blev det bland hedningar som du och jag kristendomen fick framgång – inte bland judar. En sorts "judendomen light" för hedningar alltså.

I KRISTENDOMEN fanns nämligen flera av de judiska drag som under antiken gjorde judendomen attraktiv, till exempel 10 Guds bud – vem håller inte med om essensen av det som står där? På samma gång slapp man mycket av det som uppfattades som svårt med judendomen, till exempel omskärelse av män samt mat- och sabbatslagarna.

Forskarna är lite oense kring hur det gick till men kristendomen

gick från att vara en förföljd sekt, de flesta såg nog den lilla judiska rörelsen som just en sekt, till att bli officiell statsreligion i romarriket på bara 300 år.

UTIFRÅNDETTA bör man fråga sig: är kristendomen verkligen en ny religion, eller är den bara en fortsättning på och breddning av judendomen? En judisk reformrörelse? Jag tror det är så vi ska se kristendomen och så ser även Paulus, en av de första kristna tänkarna, det.

I Romarbrevet liknar han kristendomens relation med judendomen vid en kvist som blivit inympad på det "träd" som judendomen är. Sett ur det perspektivet är kristendomen inte en ny religion, utan en variant av och fortsättning på judendomen. Samtidigt har kristendomen ett antal särdrag, som tydligt skiljer den från judendomen.

Hit hör inte minst tanken att Gud blivit människa i Jesus – en Gud som blir människa är för övrigt en unik tanke bland världsreligionerna!

De första kristna menade vidare att Jesus genom sin död och uppståndelse banat vägen till Gud, inte bara för judar utan för alla folk.

Ett annat särdrag som gör kristendomen till en världsreligion i sin egen rätt är treenighetstanken: Gud är tre personer i en gudom – fader, son och helig ande. Inget av detta känner vi igen från judendomen.

SÅ SVARET PÅ din fråga är att kristendomen idag räknas som den största av världsreligionerna men att den har mycket tydliga rötter i den religion den kom ifrån, judendomen. En ny religion, men ändå inte. Judendomen light. ●

Om du inte är medlem i Svenska kyrkan kan du bli det här. Fyll i talongen och skicka/lämna den till Svenska kyrkan där du bor. Obs! Du kan inte anmäla utträde på denna talong.

Anmälan om inträde i Svenska kyrkan

Namn:

Personnummer:

Adress:

Skicka din anmälan till **Hammarö församling, Box 47, 663 21 Skoghall** (om du bor på Hammarö), **Grava församling, Box 8116, 650 08 Karlstad** (om du bor i Skåre), **Karlstads pastorat, Västra Kyrkogatan 5, 652 24 Karlstad** (om du bor i övriga Karlstad). Du kan också mejla, se resp församlings webbplats.

Vad undrar du över i kristen tro?

Passa på att fråga!

I varje nummer av Kyrknytt svarar Sören Dalevi, präst, forskare och lektor vid Karlstads universitet på läsarnas frågor.

Mejla redaktören

cecilia.hardestam@svenskakyrkan.se

eller skriv till Kyrknytt, Karlstad pastorat, Västra kyrkogatan 5, 652 24 Karlstad så förmedlar vi din fråga.

Ikoner ska läsas. Varje bild innehåller speciella element som har sin egen gudomliga betydelse.

– Jag predikar med handen. Jag är för blyg för annat, säger Kjellaug Nordsjö, 87, och drar ett tunt penseldrag till konturen på ännu en Mariabild.

Det har blivit 2 489 predikningar sedan hon började måla ikoner i sitt kök i Arvika för 32 år sedan.

----- text & bild BÖRGE NILSSON/TEXTRA -----

Hon predikar med penseln

Det är inte självklart att en snart nittioårig dam ska klara det petgöra det är att måla ikoner.

Men det gör hon, Kjellaug.

– Jag får vara så tacksam att jag har mina händer och ögon, säger hon.

När hon arbetar vilar hon. Att måla ikoner är att återskapa en gudomlig bild. Inte kopiera, det är viktigt.

– Det är precis som den musiker som följer noterna som Grieg och Beethoven gjorde för länge sen. Den som spelar efter noterna lägger också in något av sig själv i musiken.

Kjellaug Nordsjö spelar upp bilder som okända mästare gjorde på 1400-talet och 1500-talet. De flesta var anonyma, och det var en poäng att inte signera sina verk eftersom bilderna var gudomliga.

Några få namn är bekanta. En var väldigt känd, den ryske munken och målaren Andrej Rubljev som gjorde den mest berömda av alla ikoner, Treenigheten, som hänger på Tretjakovgalleriet i Moskva.

Den har Kjellaug Nordsjö sett i verkligheten.

Det var i början av hennes målarkarriär, några år efter att hon hade gått sin första kurs, och det var en karriär med trettio års fördröjning.

Redan som mycket ung älskade hon att rita och måla, hade inspirerande lärare när hon växte upp på bondgården inte så långt från Drammen i Norge. Efter studierna arbetade hon på Norska sjömanskyrkan i Amsterdam.

– På kvällarna gick vi på gallerier och där fick jag se min första ikonutställning 1951. Jag blev så inspirerad och ville genast veta hur man kunde utbilda sig till ikonmålare.

Kjellaug fick höra att i så fall behövde hon gå i kloster. Det var bara munkarna i klostren som gjorde sånt där.

Hon gick inte i kloster. Hon vände hem till Oslo, gifte sig med prästen Per och var prästfru med fyra barn och många församlingsbor. Bogen, Storfors, Gunnarskog var några av boplatserna.

Men hon ville fortfarande måla ikoner.

– Efter trettio år hittade jag en ikonmålarkurs i Finland, hos fader Robert de Caluwé. Han var katolik och skulle bara vara tolk åt en ortodox präst men blev så betagen av ikonerna att han började måla själv. Och själv tänkte jag bara måla en till var och en av barnen, säger Kjellaug.

HENNES MAN var äldre än hon. När han blev pensionär gick han en matlagningskurs och tog över husets mathållning.

– Han sa att han bara såg ryggen av mig eftersom jag målade jämt. Och jag vaknade faktiskt på nätterna och låg och tänkte att är det inte morgon snart så att jag får fortsätta måla.

I trettiofem år har det funnits äggemulsion i kylskåpet, gjord på äggula, vatten och ättika. Varje morgon Kjellaug ska måla blandar hon en palett av äggemulsion och torra jordfärgspigment.

I begynnelsen var Ordet. Det dominerade i Norska kyrkan under barndomen, i Svenska kyrkan när hon var prästfru och i de frikyrkor som hon och hennes man flitigt samarbetade med under prästären.

Guds ord. Bokstäverna. Det predikade. Det lästa.

När hon målar vilar hon. Kjellaug Nordsjö blir inte trött av att återberätta de klassiska ikonerna med sin pensel fast hon är snart nittio år.

Men Kjellaug känner andra vägar till himlen. Musiken är en sån väg. Hon älskar orgelmusik och Grieg och Bach.

– Musiken hjälper mig att känna. Tänk Våren av Grieg, säger hon och ser drömsk ut.

Men ögonen har också kontakt med det gudomliga.

– Det ögat ser sätter spår i själen. Ikoner är trons bilder. De bygger inte bara broar mellan människan och Gud utan också mellan människor av olika tro eller kanske rent av människor utan tro. Hans rike är för alla, säger Kjellaug.

Även om den ortodoxa kyrkan bäst tagit vara på ikon-traditionen, så kommer ursprunget från den urkristna kyrkan. Evangelisten Lukas målade den första ikonerna.

– Man kan säga att det är ett ekumeniskt arbete att måla ikoner.

Det ekumeniska är viktigt. Kjellaugs ikoner finns i Pingstkyrkan, Missionskyrkan och i en rad församlingar i Svenska kyrkan.

När hon började måla på allvar fanns ett visst motstånd från en del äldre präster. Ikonerna var för ortodoxt och lite mystiskt.

Det senare är helt korrekt. Kjellaug säger att själva hantverket i sig inte är nog. Hennes ikoner, de heliga bilderna, ska laddas med bön och bibelläsning. De ska ha ett innehåll, inte vara tomma kopior.

Men kanske också själva formspråket var svårsmält för gamla tiders präster. Onaturligt är det absolut. Perspektivet är det omvända mot det som ögat skapar. Viktiga detaljer kan vara oproportionerligt stora. Bilden kan bortse från tidsaspekten så att Jesus i samma bild

både ligger och sover och strax intill reser sig och stillar stormen. Och ljuset kan falla på ett sätt som inte stämmer med naturlagarna. Det är ett tecken på att bilden i sig är gudomlig.

Topplistan över de motiv som människor beställer av Kjellaug är inte så förvånande. Populärast är bilden av Maria, kind mot kind med Jesusbarnet. Ömhetens Gudsmoder.

Tvåa kommer Ljuskivaren, där Kristus håller en tavla med texten: Känn ingen oro. Tappa inte modet.

– Alla vill ha det. Det ligger liksom i tiden, säger Kjellaug.

Budskapet är allmänmänskligt och förekommer ofta i populärkulturen. Timbuktu har en låt som heter ”Det löser sig”. Han sjunger ”det kommer att ordna sig”, ”det kommer att fixa sig till slut”. I Bob Marleys Three Little Birds heter det: ”Don’t worry about a thing, cause every little thing gonna be alright”.

På en del platser är det budskapet mer aktuellt än på andra.

BARA NÅGRA dagar efter att jag lämnar Kjellaug Nordsjös kök i Arvika ska jag resa till Majdan, självständighetstorget i Ukrainas huvudstad Kiev. Där dog över hundra människor i februari. Många mördades av prickskyttarna.

Här finns ikonerna överallt. Katolska och ortodoxa. I en provisorisk tältkyrka, framför stora scenen och vid många minnesvårdar över dödade frihetskämpar.

Det motsägelsefulla är att både prickskyttarna på taken och de skjutna nere på marken kan ha haft samma ikonbild i bröstfickan.

När jag berättar det kommer Kjellaug Nord-

sjö i Arvika att tänka på kriget i Norge. Hon var ung när Nazityskland ockuperade hennes hemland. Hennes man var aktiv i Hjemmefronten, klarade sig nätt och jämt från Gestapo. Hans bror greps.

– Du menar som om Hitler hade haft med sig en ikon när han gick in i Norge?

Hon tänker högt. Enligt det kristna kärleksbudskapet finns det något gott i varje människa. Domen hör Herren till. Värsta ogärningsman som ber om förlåtelse ska också ha förlåtelse.

– Men om Hitler verkligen hade haft med sig en ikon när han ockuperade Norge? Då måste jag säga att jag tycker att det hade varit falskt, säger Kjellaug Nordsjö. ●

Här kan du se Kjellaug Nordsjös ikoner

Kjellaug Nordsjös ikoner finns i mer än femtio kyrkor i Sverige, Norge och USA.

Här kan du se hennes bilder i Värmland:

KARLSTAD: Norrstrandskyrkan, Rudskyrkan, Domkyrkan, Stiftskansliet samt kyrkorna i Östra Fågelvik och Nyed.

ARVIKA: Trefaldighetskyrkan, Mikaelkyrkan, Missionskyrkan, Sjukhuskyrkan, Johannes logen samt kyrkorna i Gunnarskog, Bogen, Stavnäs, Högerud, Brunskog och Ny socken.

ÖVRIGA VÄRMLAND: Kyrkorna i Fryksände, Vitsand, Lysvik, Lersjön, Järnskog, Hagfors, Kristinehamn, Storfors och Grums.

Berit växte upp i ett kristet hem och tillbringade mycket tid i Svenska kyrkan. Men när hon i tonåren ville prata med prästerna om sin tro möttes hon av total oförståelse och lämnade församlingen. Via en tibetansk buddistmunk hittade hon i mogen ålder tillbaka till kyrkan.

○ - - - text CECILIA HARDESTAM bild THOMAS LJUNGQVIST & BERIT VON SCHEVEN - - - ○

BUDDISTEN VISADE VÄGEN

Söker du stillhet & frid?

Torsdagar är det meditation i Karlstads domkyrka kl 19 med introduktion för nya kl 18.30. Metoden liknar den som används i en del buddistiska och kristna traditioner.

"Inre frid och yttre fred"

18/11 kl 18.30 talar Pema Dorjee på Café Iris i Karlstad (arr Medborgarskolan).

Som liten bodde Berit von Scheven med sin familj i Västerås. Mamman såg till att hon gick i söndagsskolan och där älskade Berit att höra fröken berätta om änglarna och om Jesus, om hans lärjungar och allt de varit med om.

– Allt var levande för mig! Jag såg änglarna flyga och hade möten med det som för mig alltid varit en andlig verklighet.

Efter ett par försök att berätta för familjen om sina upplevelser förstod hon att det var bäst att hålla tyst; andra verkade inte alls se världen så som hon såg den.

– Min mamma var mycket aktiv i kyrkan men jag upplevde att hon inte kunde möta mig på det andliga planet. Jag ville inte riskera att någon skulle trampa på mina upplevelser och syner, de betydde så oerhört mycket. Så jag blev tyst!

BERIT GJORDE VAD HON KUNDE för att försöka hitta sin plats i kyrkan, hon trivdes i kyrkorummet och var en engagerad ledare för juniorerna. Men så började hon ställa sig mer kritisk och ville diskutera med prästerna hur man kan tänka om tro, Jesu under och allt det övernaturliga i Bibeln. Självt såg hon ju inte bara änglarna och Jesus utan också avlidna släktingar, hon hade föraningar och drömde sanndrömmar.

– Då mötte prästerna mig med en straffande Gud och jag kände att jag krympte under deras budskap. "Sånt pratar vi inte om i kyrkan" menade de när jag försökte förmedla mina tankar och upplevelser. De fick mig att känna "Du fattig, syndig människa...". Inne i mig hade jag ju den goda tron – men utifrån, från kyrkan, kände jag mig bara straffad och ovärdig.

Till sist gick det inte längre och Berit slutade att gå i kyrkan. Under många år tog hon så kraftigt avstånd att hon inte ens kunde säga ordet Gud.

– Jag tänkte att jag klarar mig själv.

Och visst verkade det utåt som om hon gjorde det: utbildning, familj med man och två barn, ett intressant och krävande yrkesliv, vänner och resor.

– Men inom mig fanns längtan om tillhörighet på ett djupare plan, en längtan efter det andliga, oförklarliga och mystiska. Jag minns en resa till London då barnen ännu var små och vi besökte National Gallery. Där fanns en jättestor målning av en kyrka med ett högt torn som jag bara inte kunde slita mig ifrån, trots att familjen för länge sen fått nog av museet.

VÄL HEMMA IGEN mindes hon då och då med saknad sin barndoms kristna tro, men det skulle dröja många år innan hon åter hittade vägen in i kyrkorummet – en väg som visade sig gå via buddismen och en av dess lärare.

– I mitten av 90-talet mötte jag den tibetanske buddistmunken Pema Dorjee, som regelbundet besöker Värmland och Karlstad. Det svarade an på min längtan, buddismen står ju för icke-våld och medkänsla med alla levande varelser. Den vet att förändring börjar med en själv och att vi genom konkreta åtgärder kan göra våra liv bättre, få hjälp att stanna upp och finna inre lugn. Dessutom har den ingen straffande Gud.

Fascinationen ledde henne till många intressanta möten och

resor och 2010 skrev hon en hel bok om Pema "The winds of change – in the footsteps of a buddhist monk", en bok där självaste Dalai Lama stod för förordet och där intäkterna oavkortat går till Pemas hjälpprojekt i Nepal och Indien.

Men då hon så småningom bad Pema om hjälp att bli buddist fick hon ett oväntat svar: "Stanna kvar i den religion där du

har dina rötter, men ha fönster och dörrar öppna åt alla håll, ta in dofter och vindar från olika religioner men låt dem inte blåsa iväg med dig. Då blir du lycklig!"

– Jag kände hur mina kristna rötter, som jag försökt klippa av vid fotknölnarna, växte långt ner i den svenska jorden. Det var där jag hörde hemma!

Under en meditation upplevde hon även hur Jesus kom till henne för första gången sedan ungdomen.

– Han hade funnits där hela tiden, men jag hade inte stannat upp och lyssnat!

Berit fylldes av en djup frid och känsla av harmoni och vände sig åter till Svenska kyrkan – denna gång blev hon väl mottagen.

– Jag pratade till exempel med Bengt Wadensjö, förra biskopen i Karlstad, som både bekräftade mig och mina andliga upplevelser. Numera behöver jag inte längre gömma den jag är för att duga! Jag är trygg i insikten att livet är mer än bara det vi ser, något som ju för övrigt också kvantfysiken pekar hän mot.

För Berit känns det som en gåva att åter närma sig Bibelns alla fascinerande berättelser och nyligen deltog hon i en kurs på Karlstads universitet: "Bibeln i kulturen – kulturen i bibeln":

– Det gav mig djupare kunskap och jag ser i dag Bibeln som en bok full av livsvisdom. Och Lukas har ju en mängd liknelser om tolerans och medlidande, en kristen etik som jag upplever står när buddistiska tankegångar.

Ja, genom historien har kristna byggt sjukhus, skolor och engagerat sig i sociala projekt och för Berit är Gud nu raka motsatsen till stränghet, dom och straff.

– I den kända liknelsen om den förlorade sonen står glädjen i centrum! I dag känner jag att jag oavsett vad som händer bär med mig den inre frid som Jesus förmedlade. Jag vet att Jesus tillhör alla människor och att vi kan möta honom både i och utanför kyrkan. Det ger ett otroligt stöd.

AVSLUTNINGSVIS, har hon några råd till andra andligt törstande människor som tvekar inför om de ryms i kyrkan?

– Våga gå in genom kyrkporten och känn efter om du kan känna dig hemma. Kyrkorummet är så underbara och det finns så mycket kunskap i kyrkans tradition, en kyrka som alltmer inser behovet av att öppna portarna för de andliga sökarna.

Att besöka musikevenemang eller meditation kan vara en bra väg att börja sitt sökande, menar hon. Musik kan ju beskrivas som en väg mellan himmel och jord och meditation är en övning i självkänedom, att stanna upp och lyssna inåt.

– Och som Pema Dorjee säger: "Alla religioner är i grunden goda och har mycket att bidra med. Men vi måste också förändra oss själva. Vi får fred på jorden först då vi har frid i vårt inre." ●

Mat och prat i grupp

DUGER VÅR TRO?

----- text CECILIA HARDESTAM bild PER HARDESTAM -----

Vad kan man egentligen säga om Jesus? Om Bibelns texter? Måste man tro på ett särskilt sätt för att vara med i Svenska kyrkan? För den som vill veta mer om kristen tro erbjuds gruppsamtal i Domkyrkan.

Det är tidig skymning och i lilla församlingssalen vid Domkyrkan har diakon Charlotta Hedström och präst Katarina Johansson just dukat fram bröd, ost och läckert grön avocadosoppa med kräftstjärtar och pesto.

Det är tisdag och tid för avspänt gruppsamtal kring kristen tro och livsfrågor. Varannan vecka ger sig ledarna och de nio deltagarna i gruppen ut på upptäcksfärd för att utforska den kristna tron lite närmare. Metoden som används kallas katekumenat, har funnits i Svenska kyrkan sedan 1990-talet och har sina rötter i fornkyrkan.

Upplägget innebär i korthet att deltagarna genom samtal med varandra, i egen takt och i flera steg ges möjlighet att utveckla en personlig tro i församlingens gemenskap.

I våra samtal utgår vi hela tiden från deltagarnas frågor och erfarenheter, förklarar Charlotta Hedström samtidigt som hon tänder ljusen på det stora matbordet.

Under kursens gång firas också

gudstjänster som markerar milstolpar på deltagarnas väg, en väg som ibland kan leda vidare mot dop, dopförnyelse eller konfirmation, aktivt engagemang i församlingen eller någon annanstans.

Men vi börjar med att fråga deltagarna som nu slagit sig ner runt bordet och njuter av maten, varför de kommit hit:

– Jag är en sökare som vill ha svar på allt: ”Varför är vi här? Vad blir det sen? Hur vet man det?” Det går ju egentligen inte att säga så mycket om mysteriet, men här blir vi tagna på allvar med våra funderingar, berättar en kvinna.

– Jag har tagit upp flera saker som jag gått och tänkt på, fortsätter en annan. Man kan väl säga att jag varit lite ”halvkristen” hela mitt liv men samtidigt är totalt nybörjare i mina frågor, om du förstår. Vi har också läst och pratat utifrån en bok om kristen tro. Det var bra.

– Just själva blandningen i gruppen är mycket givande. De olika ingångarna ger helt andra perspektiv än de man kommit med själv, säger en av männen.

För Jörgen Thiléns del har träffarna och samtalen mynnat ut i beslutet att låta döpa sig.

– Jag har tänkt länge att jag vill döpa mig och Svenska kyrkans förhållningssätt är något jag känner att jag kan ställa upp på.

Själva grundtanken bakom Katarinas och Charlottas träffar är att på olika sätt bekräfta att tro är en process där man växer och utvecklas hela tiden och där de, trots sina yrkesval, också är på väg.

– Vi strävar efter att uppmuntra ett gemensamt sökande och vill inte förmedla tron som ett kunskapspaket som man kan ta till sig

eller förkasta, säger Katarina. Det handlar alltså inte om rätt eller fel, utan om igenkännande och bekräftelse.

Därför upptas träffarna inte så mycket av diskussioner. Var och en utgår istället helt enkelt från och berättar om det man varit med om och tar upp sina funderingar kring hur Gud kanske verkar i det egna livet.

Att på så sätt låta deltagarnas upplevelser och frågor stå i centrum öppnar upp och vi förmedlar ytterligare en av gruppdeltagarnas kommentarer:

– Jag, och jag vet flera med mig, hade med oss frågan om vår tro duger, här har jag känt bekräftelse på att den gör det.

Samtidigt är katekumenat en möjlighet att få veta var Svenska kyrkan står i olika trosfrågor. En hjälp att i vår tid öppna upp såväl Bibel och ritualer som kristen tro.

Efter måltiden, som inleder varje träff, kommer vi i dag också att få vara med om en upplevelsevand-

ring. Medan vi deltagare dröjer kvar i församlingssalen försvinner Katarina och Charlotta in i ett angränsande rum. Strax hörs vacker gregoriansk musik. En och en hämtas vi så, blundande, in mot musiken och placeras i varsin stol.

Efter en stund hörs att någon går runt längs med våra stolar och jag känner hur någon håller vatten på och därefter torkar mina händer.

Olika röster i rummet läser texter som skildrar Jesus vandring på Golgata. Vid något tillfälle fuktas mina läppar av en trasa med vinäger, vid ett annat dånar hammarslag i rummet. Efter fler texter ur Bibeln sprids så en välluktande doft i rummet och avslutningsvis smörjs våra händer med aromatisk olja och våra händer vidrörs av mjukt tyg – kanske liknande de linnebindlar som låg kvar vid den tomma graven? Så får vi öppna ögonen och dela med oss av våra tankar och bilder kring Jesu sista dagar och vandring. ●

Vill du prova katekumenat?

Tisdag 23/9 startar en ny grupp som ses i Herrhagskyrkan **udda veckor kl 18**.

Kontakta katarina.johansson@svenskakyrkan.se eller

054-14 14 01.

Varje katekumenat-träff inleds med en soppmåltid. Därefter leder bland andra prästen Katarina Johansson gruppvövningar, samtal och andakt.

Vill du prata enskilt om

tro, tvivel, dop eller livets gåtor?

Gör som Mikael, vänd dig till prästen.

Hur blev du intresserad av kristen tro?

– Från början kan man väl säga att jag är en slags agnostiker som inte tog ställning till om Gud fanns eller ej. Jag är döpt men inte uppväxt i något kyrkligt hem och gick ur kyrkan när jag var 18 år, eftersom de kristna jag stötte på verkade så hårda på något sätt. Det var som om det fanns ett hot bakom för den som inte trodde ”rätt”. Sen blev jag historielärare med allmän världshistoria som specialitet och läste mycket om den romerska miljön och kulturen. Det gjorde mig mer nyfiken. Men det avgörande var när min fru blev gravid och vi inte riktigt visste hur det skulle gå med barnet. Då kontaktade jag Gud och lovade att om detta fick gå vägen så skulle jag uppgradera min tro från möjlig till trolig. Det avgörande var alltså att jag befann mig i en slags nöd.

Sen tog det några år innan du kontaktade kyrkan?

– Ja, åren gick och min son fick syskon. Det var självklart för oss att döpa våra söner och jag insåg alltmer att det var dags för mig att försöka närma mig de existentiella frågorna och få hjälp att bolla bibeltexterna; de är tillkomna i en så annan tid och Gamla testamentet fullt av konstiga lagar och gudsbilder som inte är så lätta att ta till sig. Samtidigt är det inte svårt att se relevansen i Nya testamentet. Jesus utmanande etiska idéer leder till självrannsakan och uppmanar till andlig växt. Det är ju ingenting att låna ut pengar till någon som du vet betalar tillbaka eller att lita på någon som är pålitlig, men att göra det till någon som du vet kan svika – det är stort.

Hur såg träffarna med prästen ut?

– Vi träffades 10-15 gånger och diskuterade, främst bibeltexter – vad ville författaren att jag skulle tro? Jag fick också i uppgift att besöka och reflektera kring olika gudstjänster och prästen gav mig radbandet Frälsarkransen, som en hjälp till stillhet och eftertanke.

Du valde att konfirmera dig. Varför?

– För mig betyder ritualer mycket och redan när jag kontaktade kyrkan visste jag att jag ville bekräfta min tro offentligt. På själva konfirmeringsdagen hade jag mörk kostym och även om det bara var jag, prästen och kantorn i kyrkan var jag lite nervös; det kändes som en viktig markering.

Är detta något du rekommenderar andra?

– Ja absolut! Det är viktigt att hitta utrymme för att prata om sin tro och andliga utveckling. Samtidigt är vi mycket ovana vid det, det känns så

intimt på något sätt. Jag är faktiskt lite förvånad över att folk i min omgivning inte ställt fler frågor kring vad det handlat om och vad jag tycker det gett. Kanske är vi alla ett slags andliga analfabeter. ●

Mikael Svanberg, historielektor, 43 år, pratade tro med prästen Niklas Grahn.

det händer

ETT URVAL AV KYRKORNAS EVENEMANG. AKTUELLT KALENDARIUM FINNS PÅ WWW.SVENSKAKYRKAN.SE/HAMMARO, WWW.SVENSKAKYRKAN.SE/KARLSTADSPASTORAT OCH WWW.SVENSKAKYRKAN.SE/GRAVA DÄR HITTAR DU ÄVEN VERKSAMHETSKATALOGEN DÄR MÅNGA AV KYRKORNAS REGELBUNDA VERKSAMHETER PRESENTERAS.

ÖPPET I DOMKYRKAN

Mån-ons samt fre kl 9-16,
tors kl 9-19, lör kl 10-16,
sön kl 10-18.

STILLA DAGAR

4/10 kl 10-13 Prova meditation.
Lär dig meditera med meditatören Bo Dahlin. **29/11 kl 10-17** Fördjupningsdag i meditation och närvaro med sjukgymnast Maria Eklund (för dig som provat meditation i Domkyrkan). Frivillig avgift. Anmälan (senast en vecka före): 054-14 15 32 eller cecilia.hardestam@svenskakyrkan.se
PLATS: Acksjöns kapell, Mariebergs-skogen.

ANDRUM

Tid för stillhet

21/9, 5/10, 16/11 kl 18

Andakt med musik och betraktelser med meditativ känsla, Västerstrands kyrka.

Söndagar kl 20.30 Completorium, ekumenisk aftonbön. Stilla bön med möjlighet till ljusständning från klockan 20.15, Domkyrkan.

Enkla veckomässor

1/10, 5/11, 3/12 kl 18.30 Alsters kyrka.

Morgonmässor

Onsdagar kl 8.30 Norrstrands kyrka.

Jämna veckor kl 10 Vikenkyrkan.

Mässor i Domkyrkan

Tis kl 8.15, ons kl 12, tors kl 18.

TEMAGUDSTJÄNSTER

Rudsmässan

Söndagar kl 16 Välkommen att medverka i gudstjänsten med sång eller musik, med text eller berättelse.

Kontakta Cristoffer Forssander, 054-14 19 09, Rudskyrkan.

Regnbågsmässa

Sista fredagen i månaden kl 19 Nattvardsgudstjänst för alla HBTQ-vänliga personer, Norrstrands kyrka.

Franciscusgudstjänst

28/9 kl 11 Hammarö kyrka.

Olikhetens gemenskapsmässa

28/9, 26/10 och 7/12 kl 11 En mässa i glädje över att vi alla är olika och att det är det vi har gemensamt, Norrstrands kyrka.

Sinnesgudstjänst

5/10, 2/11 kl 18 Tillsammans delar

vi erfarenheter ur livet. Gudstjänsten bygger på delar av 12-stegsrelsen, Herrhagskyrkan.

12/10 kl 11 Tacksägelsegudstjänst med församlingsdag i Grava kyrka. Program: www.svenskakyrkan.se/grava

GUDSTJÄNST MED SMÅ & STORA

21/9, 12/10, 30/11 kl 10 Barnens katedral/Kroppkärrskyrkan.

28/9, 12/10, 16/11 kl 10 Västerstrands kyrka.

5/10 kl 11 Råtorpskyrkan.

5/10, 9/11 kl 11 Hammarö kyrka.

5/10, 9/11, 30/11 kl 11 Herrhagskyrkan.

12/10 kl 11 och 16/10 kl 17 Kronoparkskyrkan.

12/10, 1/11 kl 17 Kapellet, Ruds kyrkogård.

26/10 kl 11 Grava kyrka.

UNGDOMSMÄSSOR

21/9, 26/10, 23/11 kl 18 Skoghalls kyrka.

8/10, 12/11, 10/12 kl 20 Grava församlingshem

27/11 kl 18.30 Västerstrands kyrka.

MÄSSA PÅ FINSKA

21/10, 2/12 kl 13 Västerstrandskyrka.

GUDSTJÄNST PÅ TYSKA

30/11 kl 17 Lyktparad. Adventsfika (knytkalas), Grava kyrka.

GUDSTJÄNSTER MED MUSIK

12/10 kl 18 Lovsångsgudstjänst, Skoghalls kyrka.

19/10 kl 18 Gudstjänst med marimba och kören Nova Cantica, Skoghalls kyrka.

16/11 kl 18 Duke Ellingtongudstjänst. Saxofon, trumpet, flygel och recitation, Skoghalls kyrka.

30/11 kl 18 Gudstjänst med trumpet, Skoghalls kyrka.

MUSIK

Lunchmusik och soppa

Tisdagar kl 12 Norrstrands kyrka.

Onsdagar kl 12-12.15 jämna veckor, Barnens katedral/Kroppkärrskyrkan.

Torsdagar kl 12 Domkyrkan.

21/9 kl 15 Cafégudstjänst med Vikenpojarna och kören Resonans. Hembakat kaffebröd, Råtorpskyrkan.

2/10 kl 19 Hammarönoten. Poesi och musik i Tranströmers liv, Hammars gård.
12/10 kl 18

70-ÅRSJUBELKONSERT

med Karlstads Motettsällskap, bl a uruppförande av beställningsverk över Psaltaren 42, Domkyrkan.

12/10 kl 18 Ett program om Nils Ferlin, Grafva Kyrkokör, Bertil Andersson och Bertil Engh, Janne Johansson, piano, David Andersson, trumpet, Grava församlingshem, Skönviksv 2.

14/10 kl 19 Allsång i Församlingshemmet Arken, Båtvägen 2, Gretas orkester och Hammarö kyrkokör.

29/11 kl 18 Kulturskolans adventskonsert, Domkyrkan.

30/11 kl 18 Adventscarolsgudstjänst med domkyrkans körer och orkester, Domkyrkan.

LJUSVANDRING

Med egentillverkade lyktor och sång lyser vi upp i höstmörkret och vandrar genom samhället.

12/11 kl 16-18 Västerstrands kyrka.

13/11 kl 17 Råtorpskyrkan.

SAMTAL

SJÄLAVÅRD

Torsdagar kl 17-18 finns präst på plats i Domkyrkan för dig som önskar enskilt samtal. Du kan också boka annan tid med någon av kyrkans präster eller diakoner.

TELEFONSJÄLAVÅRD

Kl 21.00-06.00 varje natt, slå 112.

AKUT SAMTALSSTÖD

Samtalsakuten. För dig som är i livskris och behöver samtala med någon. Boka tid på **054-18 00 50, mån, ons och fre kl 8-10.**

Krismottagningen för män.

Om du vill tala med en man. Boka tid på **054-18 01 54, mån och tors kl 8-10.**

FAMILJERÅDGIVNING

för familjer, par och enskilda med samlevnadsproblem, kriser och konflikter.

Ring 054-14 14 21.

SORGEGRUPPER

Samtalsträffar för dem som förlorat en vuxen anhörig. Info: Karlstads pastorat, Kathy Blomqvist 054-14 15 41 Hammarö, Lena Larsson 054-51 24 25 Grava, Agneta Österberg-Johansson 054-53 62 26.

SINGELMINGEL

Tillfälle att träffas, prata och umgås på ett lite friare sätt än vad som oftast blir fallet vid andra typer av samlingar. I höst blir det två nya tillfällen **10/10 och 28/11 kl 18**, Västerstrands kyrka.

KÖRSÅNG

I kyrkorna finns mängder av körer t ex Väse gospel. Den sjunger i sockenstugan bredvid Väse kyrka torsdagar kl 18.30.

Info Helena Spets 070-31 62 02.

I verksamhetskatalogen på nätet, svenskakyrkan.se/karlstadspastorat, finns ytterligare ca 50 körer att välja på!

MAM-SING & PAPP-SING

För föräldrar med barn mellan 11 mån och 2 år. Barnens katedral/Kroppkärrskyrkan. För tider kontakta:

kerstin.andeby@svenskakyrkan.se

LÖRDAG I ATELJÉN

Kl 10-13, Arken. **27/9** Tovning i ull. **25/10** Fotoworkshop. **22/11** Temperamålning. Material och fika: 60:-/person. Föranm: 054-51 24 34 eller e-post annika.eriksdotter@svenskakyrkan.se

SKAPARGRUPP ENSAMSTÅENDE

Grupp för ensamstående föräldrar och deras barn (ca 3-9 år). Fem gånger med **start 5/11 kl 16.30-19**, Norrstrands kyrka. Anmälan: anette.sundelin@svenskakyrkan.se

FOTO: ØVIND LUND